

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre 6 korona
Félévre 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 26. szám. (Köztelék).

Szikszay Elemér †.

Egy fiatal erő dült ki a gazdasági ügyek harczából. Sok szép reménnyel néztünk a munkás és tehetséges ifju ember életére, mely röviden fejeződött be és azok a reményszálak kettészakadtak e hó elején.

Szikszay Elemér, a kiváló festőművész Szikszay Ferencz testvéröccse, Budapesten, 1871 május 23-án született. Szülői kitünő nevelésben részesítették és e végből semmi anyagi áldozatot nem kíméltek. A gimnáziumi öt osztály elvégzése után, reáliskolába ment át és az érettségi vizsgát 1888. évben letette. Ezután kereskedelmi tanulmányokkal foglalkozott és a budapesti kereskedelmi akadémián az egyéves kereskedelmi szaktanfolyamot elvégezte. Anyanyelvén kívül birta írásban és szóban a német, francia és angol nyelvet is. Evégből hosszabb ideig — körülbelül 1¹/₂ évig — tartóz-

Szikszay Elemér †.

kodott Londonban és Párisban. Mint hadnagy a m. kir. honvédhuszároknál volt tartalékban. Majd a gazdasági pályához érezvén hajlamot, herczeg Metternichné biabajnai uradalmában gyakornokoskodott egy évig, melynek letelte után a magyar-óvári m. kir. gazdasági akadémia kétéves tanfolyamát az 189²/₃ és 189³/₄ tanévekben sikeresen végezvén, 1894. év június hó 25-én a gazdasági akadémiai oklevelet megszerezte. A gazdasági akadémia elvégzése után államszolgálatba lépett és a mezőhegyesi állami ménesbirtokon 1894. év augusztus havában gyakornok lett. Főnökei bizalmát és szeretetét csakhamar megnyerte szor-

galma és használhatósága által és 1896. évben gazdasági segéd lett. Május másodikán temették Velenczében, hová ideggyöngesége végett gyögyulni ment. Aludjék békében az idegen földben.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk, mint a minők 29 év óta

MAUTHNER ÖDÖN csász. és kir. udvari magkereskedésében Budapesten kaphatók.

A magyar gazdák ellen.

Hosszu éveken át tapasztaljuk, hogy a börzei ugynevezett határidő-üzlet, hogy teszi tönkre a magyar nagy- és kisgazdát egyaránt. Itt buzát árul bizonyos határidőre az, akinek nincs egy marokra való buzája. Itt a papirosra fölirt buzamennyiséggel leszoritják a magyar földmives annyi fáradsággal, keserves verejték hullajtásával termelt gabonájának árát. Itt beleugratják a tapasztalatlan magyar gazdát abba, hogy adja el ő is határidőre a még termendő gabonáját. Ezt a gabonát azután elveri a jég, lehervasztja a fagy s mivel így nem képes beszolgáltatni, a merkantilis hunczutsággal, most már háromszoros, négyszeres árt fizet vissza, mint amennyit ő annak idején a termendő buzájára kapott. Ez a legnagyobb uzsora. Ez a legvisszataszitóbb tőzsdei visszaélés, melynek megszüntetéseért ugyszólván az egész magyar gazdatársadalom és a törvényhozások kérvényeztek, feliratkoztak a nemzet törvényhozásához. És mi lett az eredmény? A képviselőház kimondta, hogy irattárba helyezi és így mellőzi a fedezetlen határidőüzlet eltörlését kérő, követelő kérvényeket. Tehát a tőzsdei határidőüzlet szédelgései folyhatnak tovább a magyar gazda megkárosítására, a magyar földmivestársadalom tönkretételére.

Édes magyarom, aki ott a vidéken meghallod erről való szavamat, elgondolod bizonyára magadban, hogy szép muzsika ez, hegedüszó nélkül. Láng Lajos kereskedelmi miniszter ur feláll az országházában s maga is azt vallja, hogy a leghatározottabban elítéli a fedezetlen határidőüzletben egyrészt a járatlanok, másrészt a gyengék kizsárolását, hanem azért még sem törli még el. Erről még tanácskozni kell, mert még nem eleget tanácskoztak vagy husz esztendő óta. Erről még tanácskozni kell, hogy az ország gazdasági társadalmát kielégítő határozatot hozzanak. Mikor? Kiskedden, borjurágó pénteken, vagy valamelyik februárius harminczegyedik napján. S mindez miért van? Azért, mert a börzei hatalom annyira megnövekedett, hogy az ellen semmiféle magyarországi potentát, még a kereskedelmi miniszter ur sem foglalhat állást, még akkor sem, ha annak bizonyos irányu működése — mint maga is beismeri — káros az ország létfentartó osztályára, a magyar földmives gazdákra nézve. A fedezetlen határidő-

üzlet ellen nemcsak a gazdák tiltakoztak, hanem a tisztos kereskedők is, továbbá azok a bírósági ítéletek is, melyek az ezzel üzőtt visszaéléseket törvénybe ütközőknek bélyegezték. Mindhiába. Egyelőre vesztett ügyünk van.

Egyelőre mondjuk. Mert abba a határozatba, mely egyszerűen leveszi és az irattárak pókhálós rejtekeibe helyezi a fedezetlen határidő elleni feliratokat, a magyar gazda- és földmives-társadalom, melynek itt életkérdéséről van szó, nem nyughatik bele. És nem is nyugszik. Erről tesz tanuságot az az álláspont, melyet e kérdésben a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének végrehajtó-bizottsága e héten tartott ülésében elfoglalt, Emőd y József indítványát elfogadván, kimondotta:

1. A kereskedelmi miniszternek f. hó 16-án a képviselőházban elhangzott s a tőzsdereformra vonatkozó nyilatkozatából sajnálattal vett tudomást arról, hogy a fedezetlen határidőüzletet eltörlőni nem szándékozik;

2. az igazgató-választmány tiltakozik a tőzsdereform ilyen elintézése ellen s a kérdést egy országos akció megindítása céljából az őszi szövetségi nagygyűlés elé utalja.

Ott az értekezésem lelkesedéssel fogadták ezt a tiltakozó határozatot. De lelkesedéssel kell, hogy fogadja a magyar földmives és gazdatársadalom is. Mert utóvégre győznie kell annak a tiszteletreméltó becsületes törekvésnek, mely a magyar gazdatermelőt kiakarja ragadni a tőzsdei szédelgéseknek, szánt-szándékkal, célzatosan megásott örvényeiből.

M. Gy.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A mult szerdán a Duna-ünnepélyre felrándult közönség szinte zsufolásig megtöltötte a képviselőház karzatait, annak daczára, hogy nem volt valami érdekes tanácskozás.

Első sorban is Láng Lajos kereskedelmi miniszter terjesztett elő röviden három viczinális javaslatot. Az első szónok Eüner Zsigmond volt, aki a kvótabizottság ellen beszélt, utána Reich Aladár is azt vitatta, hogy nincs szükség a kvótadeputációra.

Pichler Győző, a harmadik ellenzéki szónok bár ellenezte a kvótabizottság kiküldését, mégsem arról beszélt, hanem Széll Kálmán négyéves kormányzását bírálta s ezzel kapcsolatosan kitért a horvát ügyekre is.

E három beszéd után rátértek az interpellációkra, amelyek során Dobieczy Sándor a vasutasok fizetésének a javítása érdekében intézett kérdést Láng Lajos kereskedelmi miniszterhez, aki rögtön megnyugtató választ adott. Kelemen Béla a belügyminisztert és földmivelésügyi minisztert interpellálta

A legjobb minőségű háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb árakon a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak a baigazításért a

„Hangya“, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

meg a csongrádi mezei munkások érdekében. Miután a miniszterek nem voltak jelen, *Kelemen* nem kapott választ interpellációjára.

A csütörtöki tanácskozáson *Holló* Lajos tiltakozott az ellen, hogy a Gotterhaltet társadalmi ünnepeken — a mint aminő volt a Duna-ünnep is — játszószák. Megvádolta *Szell* Kálmánt azzal is, hogy tisztviselőkhöz kortes beszédet intézett. *Szell* miniszterelnök azt mondta, hogy a Gotterhaltet a király jelenlétében a katonai szabályzat szerint játszották. A tisztviselőkhöz nem intézett kortesbeszédet, hanem csak azt mondta el, ami igaz, hogy az obstrukció miatt nem tárgyalhatják a tisztviselők javaslatát. Rátértek azután a napirendre s a kvóta-bizottság javaslata ellen *Bobó* Mihály mondott tüzes beszédet.

Szünet után *Tomasics* Miklós horvát képviselő reflektált azokra a bírálatokra, melyek az ellenzék padjaiból hangzottak el a horvát forrongásokról. *Tomasics* beszédjét az egész Ház közömbös érzéssel fogadta s mondhatni rossz hatást keltett akkor, mikor a magyar államvasuti alkalmazottaktól azt követelte, hogy horvátul beszéljenek. *Tomasics* felszólalásával újabb anyagot adott az obstrukciónak s nem esillapította a szenvedélyeket, hanem olajat öntött a tüzre.

A pénteki tanácskozáson *Pichler* Győző tette szóvá *Tomasics* horvát képviselő hazafiatlan beszédét. Igen érdekesen és erős hazafitúi hévvel tárta fel a magyarság mindama nagylelkűségét, amelylyel a horvátokat elhalmozta. Statisztikailag mutatta ki, hogy Horvátországban mindössze egy millió négyszázezer horvát van, a többi nemzetiségnél tehát sokkal kevesebb s mégis a horvát uralja ott a helyzetet. Semmi más ez, mint a horvátok nagyvárosi hóbortja. Érdekes része volt *Pichler* felszólalásának az, mikor *Tomasics* gyanúsítására felszólította a horvát képviselőket, mondják meg, honnan megy Magyarországból Horvátországba a pénz a forradalom céljaira. *Szell* Kálmán miniszterelnök erre a kormány és a többség részéről erélyesen szólt közbe:

— A leghatározottabban visszautasítom azt a gyanúsítást, mintha erről a részről oda forradalmi izgatásra pénz küldetett volna.

A horvát képviselők pedig hallgattak, csupán *Josipovits* Imre volt horvát miniszter szólt közbe:

— Mi ilyen pénzről nem tudunk, kérdezzék meg *Tomasics*ot. Ha mondta, akkor tudja is, honnan ment a pénz Horvátországba.

Pichler nem elégedett meg ezzel a nyilatkozattal, hanem pártja nevében kijelentette, hogy *Tomasics* gyanúsítását addig fogják hangoztatni, amíg a tiszta helyzet fel nem táru.

*Pichler*t az egész Ház nagy figyelemmel hallgatta s beszédje végén zajosan megéljenezte.

Ezután rátértek a napirendre s a kvótabizottság tárgyalásánál első és utolsó szónok *Hellebronth* Géza volt, aki kijelentette, hogy nem járul hozzá a kvótabizottság kiküldéséhez.

Szombaton a fedezetlen határidőüzenet ellen benyújtott kérvényeknél *Láng* Lajos kereskedelmi miniszter foglalta össze a kérdésben eddig elhangzott felszólalásokat.

Az elnök kérdésére a Ház többsége a benyújtott indítványok mellőzésével a bizottság jelentését fogadta el.

Ezután az olasz borvám felemelésére beérkezett kérvényeket tárgyalták, melyek során *Ballagi* Géza érdekes beszéd kíséretében arra kérte a kormányt, hogy az olasz borra a 60 koronás vámot léptesse életbe. A tárgyhöz többen kívánnak még szólani, miért is annak tárgyalását a jövő szombatra halasztották.

A hétfői tanácskozás névszerinti szavazással kezdődött. A t. Ház többsége szavazás útján kimondta, hogy nem kívánja *Nessi* Pál indítványa alapján a tisztviselők fizetésemeléséről szóló törvényjavaslatot soron kívül tárgyalni.

Az ülés többirészét *Gabányi* Miklós foglalta le, aki a kvóta-bizottság kiküldése ellen tartott beszédjével folytonos derűtségben tartotta a t. Házat.

Kedden gróf *Apponyi* elnök kegyeletes szavakkal emlékezett meg a Ház egyik jegyzőjének, *Lázár* Pálnak elhunytáról. E szomorú bejelentés után rátértek a napirendre, melynek a során *Várady* Károly állott fel szólásra. *Várady* mindjárt a beszédje elején szóvá akarta tenni a legutolsó udvari bálon történeteket, de beszédjét meg kellett akasztani, mert *Apponyi* Albert elnök rögtön rácsöngetett s a következő szavakkal intette le:

— Bocsánat, de ez a tárgy nincs a napirenden s a kvótával sincs összefüggésben. Nem engedem meg, hogy e tárgyról beszéljen.

Szell Kálmán miniszterelnök is rögtön közbevágtott:

— Ez nem tartozik a kvótához.

Erre a jobboldal is zajosan tiltakozott s helyeselte az elnök állásfoglalását.

Várady képviselő érezvén felszólalásának a hatását, halk hangon ismételte:

— De a kvótához tartozik.

Gróf *Apponyi* Albert elnök újra csöngetett s figyelmeztette *Várady*t:

— Azt hiszem, az elnöki figyelmeztetés elég arra, hogy a képviselő ur ne érintse többé a tárgyat.

A kvótabizottság kiküldése ellen még *Okolicsányi* László mondott hosszabb beszédet váltakozó figyelem között.

Rézgálicz, sublimált kénpor, Dr. Aschenbrandt-féle rézkénpor, és raffiaháncs, juttafonál, metszőollók, ojtókések valamint szőlőkarók beszerzése végett forduljunk

Magyar Mezőgazdák Szövetkezetéhez,

== Budapest, V., Alkotmány-utca 31. ==

hol a szövetkezet cégével és védjegyével ellátott legjobb szerkezetű hazai gyártmányu permetező is beszerezhető.

Olvasókörök és a gazdatársadalmi mozgalmak.

Az olvasókörök a hasznos szórakozás lehetővé tétele és az ismeretek terjesztése céljából alakulnak. Miután pedig a falusi olvasókörök tagjai leginkább gazdák, földmivelők és kisiparosok, elsősorban a köz- és mezőgazdasági ismeretek terjesztését kellene felkarolni, mert ezzel előmozdíthatják az okszerű gazdálkodást s mindazt, a mi a tagok gazdasági és anyagi előmenetelét fokozza. Eddig annyiból állott az olvasókörök ismeretterjesztő foglalkozása, hogy járattak néhány napilapot s szereztek olyan könyvtárakat, melyek a tagok igényeit és foglalkozását tekintve, jól összeállítva nincsenek s így a gazdasági ismeretek terjesztése körül sem teljesíthettek hasznos szolgálatokat. Már pedig ott, ahol a tagok nagy része földmiveléssel foglalkozik, ott az olvasókör feladata elsősorban a köz- és mezőgazdasági, vagyis azon ismeretek terjesztése, melyek a tagok életviszonyaival és foglalkozásával szoros kapcsolatban állanak. A melyik olvasókör figyelmét erre ki nem terjeszti, nem áll feladatának magaslátán, mert elmulasztja a legfontosabbat: az anyagi gyarapodás emeltyüinek gondozását. A gazdák és földmivelőkből álló olvasókörnek, ha jó vezetés alatt áll, részt kellene venni minden gazdatársadalmi mozgalomban, minden országos gazdagyűlésen, minden gazdakongresszuson, hogy a mozgalmak vezetőit megismertesse az illető község bajaival s óhajtaival s hogy az olvasókör kiküldöttjei is megismerkedjenek a napirenden lévő s az ország gazdaságközvéleményét foglalkoztató fontos gazdasági kérdésekkel. A Magyar Gazdaszövetség — Darányi Ignác földmivelési miniszter nagylelkű áldozatkészsége folytán — ellátja e célból az olvasóköröket ingyen népkönyvtárakkal, tanulságos füzetekkel, lapokkal és folyóiratokkal. A melyik olvasókör tehát a gazdasági ismeretek terjesztését is felkarolja, forduljon a Magyar Gazdaszövetség titkári hivatalához. (Budapest, VIII., Baross-utca 10.).

A legérdekesebb regényt kedvezményes árban, postadíjjal együtt csak 40 krajczárért rendelhetik meg a „Független Ujság” előfizetői. A regénykötet címe: »Kis-Székely pusztulása« a magyar szabadságharcz dieső idejéből. Számos szép képpel. Legcélzzerűbb a 80 fillért postautalványon küldeni: Péterfy Tamás címére. (Budapest, IX. Köztelek.)

A horvátországi zavargás.

A horvát zavargásokról sok vérmes híreket kürtölnek szerteszét, ami a valóságnak nem felel meg. A kormány szigorú intézkedései megtették a hatást. Ugyan is Tomljenovics Krezimir lelkész, Strossmayernek egyik ismert agitátorát, plébániáján, a szerémegei Slankámenben a magyar nemzet ellen való izgatás miatt elfogták és beszolgáltatták a mitroviczai törvényszéknek. Tomljenovics politikai vétségek miatt már több ízben volt büntelve. — Korácot, a Budapesten megjelenő „Slobodni Rieč”, című szociálista lap szerkesztőjét és több elvtársát pénteken este tartóztatták le az egyesület helyiségében, de a legtöbbjüket már szabadon bocsátották. Cepulic buccarii járásbíró hivatalos hatalommal való visszaélés miatt függesztették föl. Horicán két embert kihágások miatt letartóztattak. Jelentéktelen zavargás volt Zengben, Plasén és Susákon. Nem áll, hogy Susákon és Bucariban kihirdették volna a statáriumot.

Brassó a magyar nyelv jogai mellett.

Brassó város képviselőtestülete mult heti közgyűlésén Moór Gyula főesperes és 43 társa által benyújtott indítvány alapján egyhangulag kimondotta, hogy a közgyűlés jegyzőkönyve ezentul magyar nyelven is vezetessék. A brassói magyarság hosszú küzdelmébe került ennek az eredménynek kivívása, melyért a legteljesebb elismerés illeti Brassó város magyar lakosságának hazafias vezérfaait.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

A szövetkezetek és a pálinka.

Közeleg a nyári munkaidő, ezzel együtt nagyobodik a pálinkafogyasztás. Az arató, cséplő, kapáló munkás pálinkával erősíti fáradt izmait. Pálinka a pihenés óráinak szórakoztatója, pálinka a fizetség. Gyarapszik ám a boltoskontó, hol egy liter, hol egy deczi, néha több, néha kevesebb, de pálinka mindég van a butykosban. E nélkül nincs kintartás, nincs szorgalom.

Bolond vagy te, jó magyar népem!

Bolond mindenki, aki azt hiszi, hogy a pálinka erőt, kintartást ad, no de hát jó, ha már nem lehet kiverni az emberek fejéből azt, hogy a pálinka inkább fogyasztja, mintsem szaporítja az erőt, igyék; a ki iszik pancsolatlan, tiszta italt.

Mert úgy áll ám a dolog, hogy a lelkiismeretlen korcsmárosok keverik a pálinkát mindenféle

Ösmeri ön a legujabb "KALMÁR"-rostákat,
Lóhere-mag és gabonatisztító gépeket???

Mindezek a gazda legjobb kincskereső eszközei.

Bővebb felvilágosítást ingyen és bérmentve ad KALMAR ZS. utóda rostagyáros Hódmező-Vásárhelyen.

maró dolgokkal, egyik vitriolt tesz bele, a másik terpentint, a harmadik tudja a jó ég, mit nem. Mert az a fő a pálinkában — így tartják sokan — hogy megérezze a torok, ha becsuszik rajta. Karezoljon. Hát bizony az a karezolás a legveszedelmesebb dolog, ez karezolja le a legtöbbször az egészségét időnek előtte, ez butít, ez mérgezi meg az ember lelkét, csinál romlottlelkű vadállatot abból, aki sürün karezoltatja a torkát.

Ha már iszik az ember pálinkát, igyék egészségeset, tisztát, hamisítatlant. A fogyasztási szövetkezetek legtöbbször mér ilyen italt, az tehát jól jár, aki tagja valamelyes szövetkezetnek.

No de mi nem ezért említettük fel egyidőben a pálinkát és a szövetkezeteket.

Alkalmassnak tartottuk, hogy éppen a legnagyobb pálinkafogyasztás idején hívjuk fel a szövetkezeteket egy igazán nemes munkára, ami a szövetkezeteknek annál a fontos hivatásnál fogva, melyet erkölcsi téren betöltenek, egyenesen kötelességük. Küzdjenek a pálinkaivás ellen.

Okkal-móddal — szép szóval — akarattal mindent el lehet érni, — most talán már rövid hozzá az idő, — de ami az idén elmaradt, elkövetkezhetik jövőre.

Alakítsanak minden szövetkezet tagjai a maguk kebelében mértékletességi együletet. Hogy ez mi, azt tén magyarázni se kell. Olyan egyesület, amelynek tagjai kötelezik magukat, hogy pálinkát nem isznak, illetőleg a szesz italoktól tartózkodnak.

Ne ijedjen meg senki a dologtól, nem arról van szó, hogy már most nem szabad a torkot semmivel se locsolni, vizen kívül. Dehogy nem. Hál' Istennek van a pálinkán kívül más inni való is. A magyar hegyek még termik a bort, a némettől hál' Istennek eltanultuk a sörfőzés tudományát.

A bor és sör olyan ital, amely üdítőbb a pálinkánál s ami fő, nem drágább s mértékletesen élvezve nem csinál az emberből állatot.

A szövetkezetek iparkodjanak mindenütt a pálinka helyett inkább a bort és a sört megkedveltetni tagjaikkal.

Jól eső örömmel láttam nemrégiben egyik felvidéki kis faluban, ahol azelőtt több pálinkát megittak, mint vizet, ma már a sör és borivásra szokott rá a nép. És mindezt a szövetkezetnek s annak derék vezetőjének lehet köszönni, aki szép szóval és semmi mással csinálta meg ezt a lehetetlennek látszó munkát. De van is eredménye; azóta kevesebb a duhaj legény, kevesebb a bevért fej, az árverés, a tönkrement ember is a faluban.

A borivásban is mértéket kell tartani az bizonyos, de ha a kezdet kezdetén túl vagyunk, ha a pálinkának nevezett méregtől elszoktattuk a népet, a józanság utjára ráterelni könnyebb lesz.

Közgyűlés. A Magyar Gazdaszövetség és a „Havnya” f. évi június hó 17-dikén tartja meg évi közgyűlését s illő, hogy azon a tagok minél nagyobb számban megjelenjenek. Hogy a felutazást megkönnyítsék, a szövetkezetek számára kedvezményes vasúti jegy váltására jogosító igazolványokat eszközöltek ki, amelyeket kiosztanak azoknak, akik eziránt a Hangyához fordulnak.

Hitelsszövetkezetek terjesztése. A Zalavármegyei gazdasági egyesület közgyűlése elhatározta, hogy a nyár folyamán a Hitelsszövetkezetek terjesztése érdekében értekezletet tartanak, melyre előadókul a szövetkezeti élet legkiválóbb férfiaint nyerték meg.

A tejszövetkezetek fejlődése. A földmívelési miniszterium által összegyűjtött adatok szerint a tejszövetkezetek 1902-ben szépen fejlődtek. Megalakult 1902-ben 76 új szövetkezet s ezzel a szövetkezetek száma az év végével 452 volt. A szövetkezetek 39 vármegyében vannak s azok tagjainak száma 46,344. Feldolgoztak a szövetkezetekben 80,000 tehát 80 millió liter tejet, mely összesen 8.325,528 korona bevételt eredményezett. A temesvári, szabadkai, veszprémi és dombóvári vajtermelő központokban feldolgoztak 3.314,000 kilogramm tejszínből 1.090,428 kilogramm vaját, a minnek fejében a szövetkezeteknek kifizettek 2.031,412 koronát. Újabb központokat Zólyom, Gömör és Arad vármegyékben fognak létesíteni.

Az országos szeszértékesítő szövetkezet központ előkészítésére kiküldött szűkebbkörű bizottság megállapította azokat a módokat, amelyek szerint a szövetkezeti központ a szeszüzletet lebonyolíthatja. A bizottság megállapította, hogy mindenben csak a közös érdekek érvényrejuttatására törekszenek s ez a törekvés a megvitattott tervezetben kifejezésre is jut egész világosan. Megállapodott az értekezlet abban, hogy a létesítendő központ megalkotásához 600,000 hektoliter kontingens szesz képvisellete lesz szükséges, amelyet mindakét érdekeltnek megfelelő arányban kell bevonni. A Mezőgazdasági Szesztermelők Országos Egyesülete a bizottsági tervezettel m. hó 30-án tartott választmányi ülésében foglalkozott és mindenekelőtt a pontozatoknak azt a részét tárgyalta, amely mezőgazdasági szeszgyáraknak a megalkotandó központhoz való viszonyát szabályozza, majd áttértek az összes pontozatok tárgyalására, melyeket a tárgyalás alapjául elfogadtak. Határozatilag kimondták, hogy az egyesület igazgató-választmányja a központi szervezet megalakítását elvben magáévá teszi és azt szükségesnek tartja és a megalakítás alapját képező teendők tekintetében a kiküldött bizottság munkájának befejezte után nyomban megkezdje a tárgyalásokat.

A magyar kir. államvasutak gépgyárának lokomobil cséplőgép és „MILLENNIUM” aratógép gyártmányai a párisi nemzetközi kiállításon a legnagyobb kitüntetést, a GRAND PRIX-t nyerték.

A magyar királyi államvasutak gépgyárának vezérügynöksége
Budapest, Váci-körút 32. szám,

ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült 4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű gőzcséplőkészleteit, 14, 16 és 20 lóerejű compound-locomobiljait, és végre

„MILLENNIUM” legújabb szerkezetű fűkaszáló-, marokrakó- és kévekötő aratógépeit,
továbbá: acélöntésű ekefővel ellátott EKÉIT és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Uj tejszövetkezetek. A tejszövetkezetek egyre szaporodnak az országban. Ujabban Bácsbukinban, Vámosladányban (Bármegye), Máramaros-Szigeten. Boldogon (Pest vármegye), Bobdán (Torontálmegye), Utkon (Zalamegyében) alakultak tejszövetkezetek.

Uj tojásszövetkezet. Maros-Szentgyörgyön, kapcsolatban a hitelszövetkezettel, tojásértékesítő szövetkezet alakult, mely május 1-én meg is kezdte működését. A szövetkezet megalakulása nemcsak a helybeli, de a szomszéd községek lakóira nézve is sokat jelent, akik ezen intézmény hiányában nem tudták kellően értékesíteni a tojást. Az értékesítő szövetkezet létrehozásán Molnár Gábor dr. főszolgabíró, Ladányi György miniszteri kiküldött és Máriaffy Lajos községi bíró fáradozott.

Gazdák szövetkezeti gözmalma. A hazai mezőgazdasági szövetkezeti tevékenység terén nagy jelentőségű lépést tettek az esztergommegyei gazdák, megalapítván Tokodon az „Esztergomvidéki gazdák szövetkezeti gözmalma”. Hazánkban — tudomásunk szerint — ez az első szövetkezeti gözmalom, reméljük, nem az utolsó.

A beregszászi leányszövetkezet. Beregszászon Hagara Viktor főispán kezdeményezésére a debreczeni kereskedelmi és iparkamara támogatásával szalmafonó tanfolyamot létesített s az első kurzus, a mely négy hónapig tartott, most végződött be. Huszonhét nagybárá polgári iskolát is végzett leánynövendék látogatta. A tanfolyam bevégezése alkalmából kiállítás rendeztek a növendékek Beregszászon a városi széképület disztermében. A tanfolyam meglepő sikert ért el kiállításával. A szalmából készült kalapok, kosarak, továbbá disztárgyak, a melyeket a növendékek készítettek, mesteri ügyességről tanuskodnak s olecsóságuk mellett bátran versenybe vihetők a leghirnevesebb külföldi gyártmányokkal is. A tanfolyam huszonhét növendéke most szövetkezetet alakított s Beregszászon nagyszabású műhelyt és boltot nyit. Összeköttetésbe lép Budapest előkelőbb divatáru üzleteivel is, hogy a beregszászi leányszövetkezet szalmakalapjai, szalmából készült disztárgyai a fővárosban is jó piacra kerüljenek.

• TÖRVÉNYKEZÉS •

Egy kuriai bíró fegyelmi ügye. Az országos legfőbb fegyelmi tanács, amely részint főrendiházi tagokból, részint pedig kuriai bíróból áll, mult héten foglalkozott a megvesztegetéssel terhelt *Kormos Adolf* nyugalmazott kuriai bíró ügyével. A legfőbb fegyelmi tanács *Kormos Adolfot* fegyelmi vétség miatt vád alá helyezte.

A csuhások. A Népszava című szociálista ujság a mult év decemberében mérges támadást intézett ezzel a címmel a katolikus egyház tagjai ellen. A cikk szerint a papok a fölvilágosodás terjedésének ellenségei, a kik képmutatók és hazugok. Lapjaikban szidják a munkásokat és a szociáldemokratákat. Óva intik a munkásokat a szociálistáktól, s azt hangoztatják, hogy eddig is már több mint ötven agitátor élőködik. Nem ötven ember élőködik azonban a nép fillérein, mondja tovább a cikk, hanem sok százezer léhűtő: ezek közé tartoznak a nagybirtokosok, nagyhivatalnokok, a grófokon kívül a ma-

gyarországi papok is, a kik a szerzetesekkel és az apácákkal együtt mintegy huszonhatezeren lógnak a népnyakán. Ennek a huszonhatezer embernek lustálkodás, hazudozás és csalás az élete. A cikk végül föl hívja a szociálistákat, hogy küzdjenek a papok ellen, a kik legmegátalkodottabb ellenségei a népnek, gyilkosai a szabadságnak s papjai a hazugságnak, csalásnak és képmutatásnak. E cikk szerzője *Pelczéder Agoston* famunkás, a kit a papi osztály ellen való izgatás vétsége miatt vont felelősségre a királyi ügyészség. Az esküdtbírói tárgyaláson *Pelczéder Agoston* beismerte, hogy ő a cikk szerzője és elvállalta érte a törvény előtt a felelősséget. Azzal mentegetődött azután, hogy a cikket mintegy válaszképpen írta azokra a támadásokra, a melyekkel a néppárt tagjai a parlamentben és lapjaikban a nemzetközi szociáldemokrata pártot illették. Egyébiránt tagadta, hogy ő a papi osztály és a katolikus vallás ellen izgatni akart volna. A kérdések szövegezése után ügyész vádbeszédeben marasztaló verdiktet kért, a védő pedig fölmentést. Az esküdtek izgatás vétségében bűnösnek mondták ki *Pelczéder Agostont*, a kit a törvénytörésért *négy hónapi államfogházra, ezer korona* pénzbüntetésre, nem fizetés esetén ötven napi elzárásra ítéltek. Az ügyész megnyugodott az ítéletben, a védő semmiségi panaszt jelentett be.

Szerelem és napsugár. Egy negyvenkét éves asszony állt a bíróság előtt — *szöktetés* miatt. *Handler Gáspárnénak* hívják, özvegy és magánzónó; azelőtt gyümölcsöt árult, de megszédte magát s nyugalomba vonult. *Handlerné.* megismerkedett egy szomszédja tizenhét esztendősi fiával, aki az államvasut gépgyárában dolgozott s bár nagy, erős fiu, rendkívül esőndes és komoly. Az asszony addig hívogatta magához a tapasztalatlan fiut, míg elcsavarta a fejét s mivel látta, hogy a szomszédságban gyanítanak valamit, rábirta a fiut, hogy szökjön meg vele. Hosszas rábeszélés után a fiu elvesztette az ellenálló képességét, s a mikor az asszony le is itatta, tudtán kívül elszökött vele *Mezőberénybe*. A fiu apja jelentést tett az esetről a rendőrségen s mivel a fiu mindjárt megbánta a dolgot és értesítette a szüleit tartózkodásuk helyéről, minden keresés nélkül megtalálták és hazahozták őket. Az asszony ellen megindították a büntető eljárást. A megtartott tárgyaláson az asszony mindent beismert. A személyére vonatkozó adatok kikérdezésekor megkérdezte a bíró:

- Hol lakik?
- Védgát-utca 22.
- Hány éves?
- Negyvenkettő.
- Nem szégyeli magát?

— Kérem alázatosan, jobb szeretnék huszonkét éves lenni és a negyvenkettős szám alatt lakni, de nem tehetek róla, hogy úgy van, a hogyan van.

— Nem szégyeli magát, — folytatta a bíró, — hogy negyvenkét esztendősi létére megszöktet egy tizenhét esztendősi fiut? Hiszen maholnap őszbe esavárodik a haja!

— Kérem alássan, — mondta erre az asszony, a nap se délben nyugszik le, hanem este. Ilyen a szerelem is.

Kihallgatták a fiut is, aki elmondta, hogy őt egészen elbolondította *Handlerné*, hogy nem akart szökni és hogy nagyon sirt, mikor azt vette észre, hogy *Handlerné* elszöktette és ő távol van a szüleitől. *Handlernét* kétheti fogházra ítélték. Főlebbezett.

A jászberényi korteslakomák. A hirhedt jászberényi választás, melyen *Almácss Géza* volt főispán kisebbségben maradt *Apponyi Albert* gróffal szemben, mult héten a Kuriát foglalkoztatta, még egy polgári pörből kifolyólag.

A választási elnök tisztét Török Aladár volt polgármester töltötte be, a választók pedig vidáman lakomáz'ak. A mikor aztán Almássy Géza megbukott, senki sem akarta Verseghy Károlynak, a Lehel-szálló gazdájának a 13,551 koronás számlát megfizetni. A vendéglős erre pört indított Almássy Géza és Török Aladár ellen. A jászberényi járásbírósnál annak idején Török Aladár részére, mint tanut Bánffy Dezső bárót is kihallgatták, a ki azonban kijelentette, hogy ő vele a választási küzdelem anyagi dolgairól nem értekeztek. Török ugyan többször fölkérte, hogy lépjen közbe a számla kifizetése érdekében, de ő e kérelmet nem teljesítette. A járásbírósnál erre a két alperest egyetemlegesen elmarasztalta a 13,551 korona és a költség megfizetésében. A felek nem nyugodtak meg az ítéletben, mire a szolnoki királyi törvényszék föllebezési tanácsa Török Aladárt fölmentette a fizetés kötelezettsége alól, s csak Almássy Gézát marasztalta el, a költségek megfizetésére pedig a felperest kötelezte. Almássy föllebezésére az ügy a Kuriához került, melynek felülvizsgálati tanácsa most foglalkozott az ügygyel. Beható tanácskozás után hirdette ki az ítéletet az elnök. E szerint Almássy Gézát a Kuria felülvizsgálati kérelmével elutasítja s ezzel a másodbírósnál ítélet marasztaló részét helybenhagyja.

A király a mücsarnokban. A király a minap látogatást tett a mücsarnokban, ahol megtekintette a tavaszi nemzetközi tárlatot. Az előcsarnokban Wlascies Gyula közoktatásügyi miniszter üdvözölte a felséget, aki Paar gróf főhadsegéd kíséretében érkezett. A király sorra járta a termeket, gondosan megnézett mindent, több festőt megszólított s egyeseket bemutatott neki, akiknek képéről dicsérőleg nyilatkozott. Távozásakor a látottak felett megelégedését fejezte ki a miniszternek. A magyar közönség részéről tett csekély vásárlás azonban nem tetszett a királynak, Azt mondotta, hogy azon valahogy segíteni kell!

Pártoljuk a magyar művészeket.

Lónyay grófné örökségi pöre. Lónyay Stefánia grófné anyja, az elhunyt Henriette királyné hagyatékának kiadása miatt pert indit atyja a belga király ellen. Erre vonatkozólag most azt írják Brüsszselből, hogy a grófné ügyvédei Janson és Ninade beadták a keresetet, melyben 17.000,000 frank örökség kiadását követelik. A peres kérdés a körül forog, hogy a király elhunyt nejevel vagyonközösségben élt-e, vagy nem? Lónyay grófné annak idején tárgyalásokat folytatott bécsi rokonaival avégből, hogy a pert közösen indítsák meg, de Bécsben elleneztek a perbeszállást és így, ha megfelel a valószínűségnek a brüsszeli hír, akkor azt kell feltenni, hogy Lónyay Stefánia grófné a pert önállóan indította meg.

Fagyos szentek. A csillagvizsgálók az ideai fagyos szenteket nem jövendölték zordonaknak s előre megnyugtattak, hogy nem kell fagyoktól félnünk. Jóslatuk be is teljesegett, mert úgy Pongrácz, mint Szervác és

Bonifác jól viselték magukat, mintegy példát adva rettegett társuknak, Orbánnak, hogy az is emberelje meg magát s hozzon örömet a magyar gazdára, akire már nehéz terhei között igazán reá fér az Isten áldása.

Izgatásért elítélt pópa. A dévai törvényszék Sztupinianu János görög-keleti lelkész fölött ítélkezett. A bíróság a vádlottat a magyar állam és a magyar nyelv elleni izgatásért 3 havi fogházzal és 100 korona pénzbírsággal sújtotta. Az ítélet ellen úgy a közvédlő, mint a védő és elítélt felebbezést jelentettek be.

Lökötő cigányok. A napokban a kóbor cigányok rossz órákat szereztek Bugacz-Monostoron Csabai Jánosnak. A tanyája melletti mezőről ott legelő lovát lopták el s mire a tolvajlást a károsult gazda észrevette, akkor már a cigányok árkonbokon túl voltak.

Családi tragédia. Körösmező mellett egy ottani erdei házban véres tragédia játszódott le. Prokopjuk István, fiatal gazda, kit az apósa állítólag anyagilag megrövidített, bosszút akart állni ezért az öregén és éjszakán idején az ablakon apósa, Kalenjuk Péter szobájába tört. Az öreg azonban fölébredt és rákiáltott a betörőre, de midőn ez nem adott feleletet, apósa fegyvert emelt ellene és Prokopjuk István halántékán találva, azonnal szörnyet halt.

Egy volt csendőr letartóztatása. Babó Pál 26 éves legény pályáját a Versez melletti messiesi zárdában kezdte meg mint szolga, később katona, majd csendőr lett. A lieblingi szakaszhoz osztották be próbaszolgálatra. Több rendbeli bünös üzelmek után a csendőrség kötelékéből elbocsátották és tegnap letartóztatták. Az utóbbi napokban ugyanis Berény és Zsebely községekben folytatta üzelmét és 430 koronát esalt ki hiszékeny emberektől. Berényben betört a község házába és ellopta a községi pecsétet és több nyomtatványt, miből szintén pénzt akart magának csinálni.

Faiskolát kezelők figyelmébe. A »Magyar Földhitelintézet« a hazai gyümölestenyésztésnek a községi faiskolák útján való előmozdítása céljából, egy 600 kor., két 400 kor., tízenyolez 200 koronás jutalmat tűzött ki oly tanítók jutalmazására, kik faiskolát kezelnek és a fatenyésztés terén szemebetünő sikert képesek feltüntetni. E díjakra a pályázati kérvények ez évi július hó 1-éig adandók be az illetékes kir. tanfelügyelőséghez. A kérvényhez a faiskola vázlatos rajza, részletes leírása, az abban található események és ojtványok kor-, nem- és faj szerinti kimutatása melléklendő. A pályázat feltételei a *Néptanítók Lapjában* is közölve vannak.

Letartóztatott cigány-karaván. Hat szekérből és 33 tagból álló vándor cigányesapat vonult a napokban keresztül Gernyeszegen. Tagjai több apróbb lopást követtek el utközben, mi miatt két arra czirkáló csendőr letartóztatta s bevitte őket. Ideiglenesen a város-majorban helyezték el, kellő őrizet mellett. Alapos kutatást tartottak a lim-lom között. Igen sok nagy és kiváló becsü arany, ezüst pohár került napvilágra, melyek tulajdonjogát azonban iratokkal tudták bizonyítani. Kaptak azonban 16 drb nagy osztrák veretü arany pénzt, melyek értéke egyenként 50 korona és két drb 20 koronás aranyat is. Az 50-esek közül 10 drb ez évben, 3 drb 1892-ben és 3 drb 1898-ban veretett. Az az érdekes a dologban, hogy eme

pénzek még sem nálunk, sem Ausztriában nincsenek forgalomba bocsátva. Állítólag Bukovinában váltották be azokat. A pénzt a rendőség egyelőre elkobozta s a vizsgálatot bevezette az iránt, hogy vajjon miként jutottak e ritka pénzdarabok birtokába.

Uj bélyegek lesznek. A m. kir. pénzügyminiszter az 1898. évi július hó 1-én kibocsátott s jelenleg forgalomban levő összes bélyegjegyeket f. évi október hó 1-ével feleserélni s a forgalomból kivenni szándékozik. Nehogy a forgalmon kívül helyezendő anyagból nagymennyiség kerüljön megsemmisítés alá, utasította az összes bélyegraktárakat, hogy a megrendeléseket csak azon bélyegnemekre tegye meg, amelyeknél szükség mutatkozik s a megrendelések olyan mérvűek legyenek, hogy a bélyeganyag a tényleges forgalmat folyó év szeptember végéig fedezze.

Borértékesítési szövetkezet Monoron. A monorvidéki jóra való szőlős gazdák, körülbelül 3000 katasztrális holdnyi szőlőterület tulajdonosai, egy önállóan működő borértékesítő szövetkezetet készülnék megalakítani, hogy az árakat javítsák, és ezáltal a bortermelés és szőlőművelés hasznosabb foglalkozássá emeltessék. A szövetkezet az Országos Központi Hitelszövetkezet kebelében fog megalakulni.

A lóusztatás áldozata. Kovács Mihály 18 éves szarvasi legény a Körös mellett ácsorgott, a mikor Nagy Sándor kondorosi gazdának kocsisa lovakkal jött oda usztatni. Minthogy a kocsis sánta ember volt s uszni sem tudott, megkérte Kovács Mihályt, hogy usztassa meg a lovakat. A legény készséggel vállalkozott, felült az egyik lóra s beusztatott a Körösbe. A folyó közepén valahogy lecsuszott a lóról mire kétségbeesetten próbált a part felé jutni. A Körös hídján álló diákok vették észre a legény vergődését, lármát csaptak, sőt egyik közülök be is uszott utána, de nem volt képes megmenteni. A tanulók kiáltására Bolza Pál gróf lovásza is odafutott s esolnakra szállva esákllyával kihuzta a legényt, aki még akkor életben volt, de az ott levők nem tudván azt, hogyan kell elbánni a fuldokló emberrel, nem voltak képesek rajta segíteni s csakhamar kiszenvedett.

Lapunk mai számában közölt *Fehér Miklós és Tsa* gépgyár-részvénytársaság hirdetésére lapunk t. olvasóinak b. figyelmét felhívjuk.

Jencs Vilmos gyógyszerész mai számunkban megjelent hirdetésére olvasóink figyelmét bátorokunk felhívni.

JENCSES-féle
Magyar Restitutios-Fluid
lovak és szarvasmarháknek.

Gazdaságban nélkülözhetetlen.

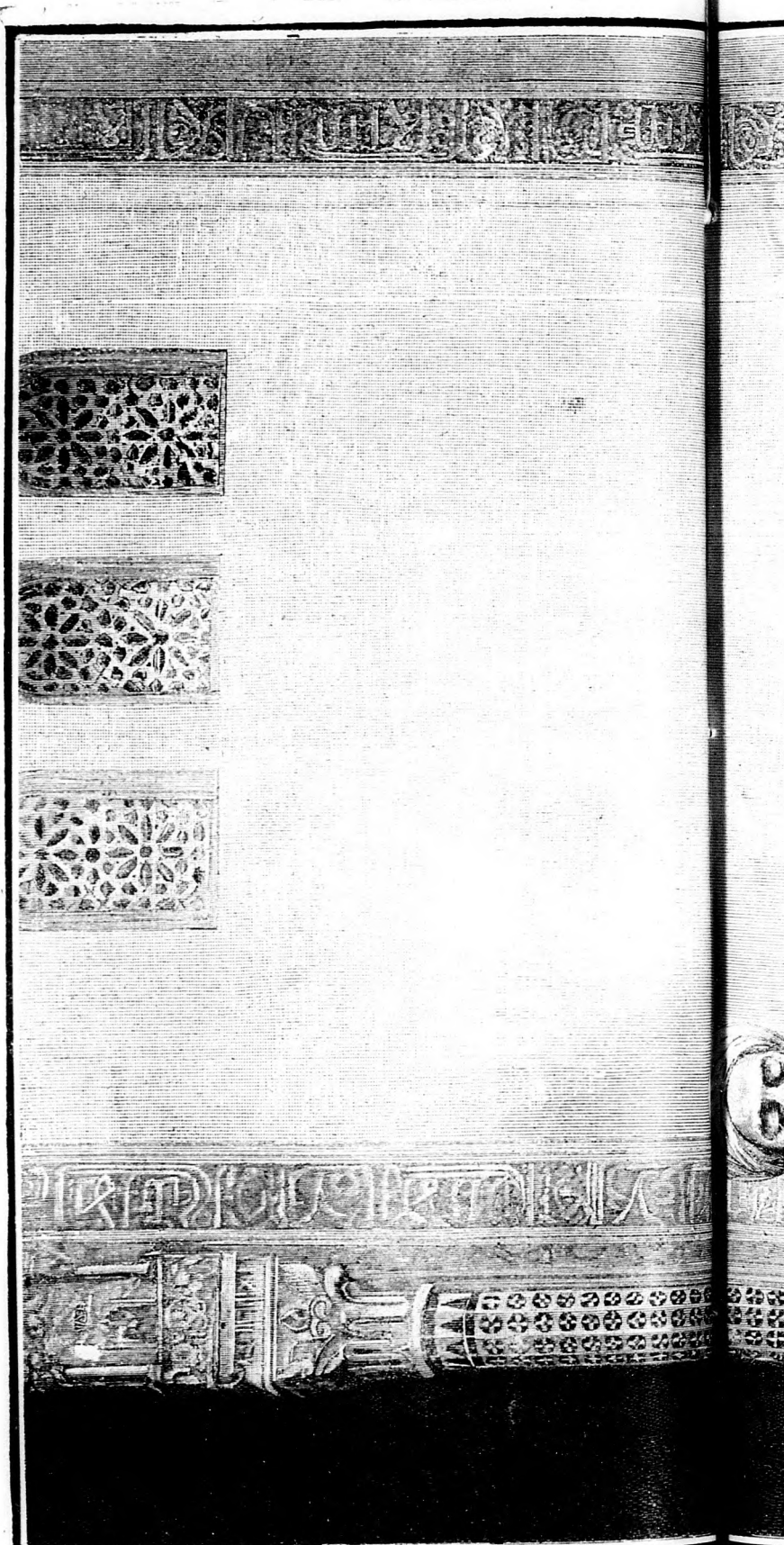

Az állatok izomerejét fokozza, kitaratóvá, erőssé teszi; megátolja a lábak merev benulását, az intágulást s az ugynevezett pókosodást.

— **Ára 2 korona.** —

Postán 2-60 korona beküldése után bérmentve küldi:

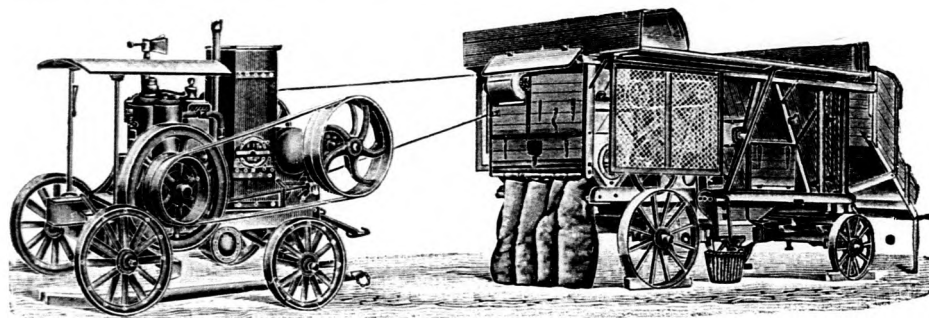
JENCSES VILMOS gyógyszerész-tára
Budapest, II. ker., Széna-tér I. sz.
Főraktár:
Dr. Egger, Nádor gyógyszer-tárában
Budapest, VI., Váci-körút 17.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

A biborheréről.

Ma már sok gazda ismeri a biborherét, mint takarmányt és termesztí az, mert egyike azon értékes takarmányoknak, melyek nem foglalják le maguknak egész évre a talajt, mert őszszel gabona után vethető, májusban kaszálható és földje csalamádénak, korai magtengerinek, kölesnek, moharnak fölhasználható, kitűnő előveteménye a repcének, igen jól megterem a gyengébb talajon is, tehát igen becses az olyan gazdaságban, hol ugarnak, mert az ugarnak szánt terület biborherével bevethető, (ha a talaj már nagyon gyenge állapotban van, egy kevés szuperfoszfát használatával kielégítő kaszálást ad), így az ugarnak szánt területből is jövedelmet állít elő anélkül, hogy annak termőerejét igénybe venné, sőt azt mint nitrogénygyűjtő növény növeli. Legtöbb helyen azon-

„Gnom“-szeszmotor cséplőgépre alkalmazva.

ban az amugy is igénytelen növénynek még azt sem adják meg, amit megérdemel: a jól elkészített földet és a rendes időbeni elvetést.

Vetik egy tarlószántásba, úgy, ahogy és esetleg csak akkor, mikor épp egy rövid időt a szorgos gazdasági munkálatokból a gazda szakítani tud, minek következtében azután vagy rosszul kel, vagy olyan gyengén kerül a télbe, hogy kifagy, mint az a két év előtti és az ideai télben sok helyen történt.

Tapasztalatból állítom, hogy a biborherének első és főfeltétele, hogy eléggé megerősödjön a télbe, mert akkor nem kell a fagytól féltetni, de ha azt gyengén, csak épp kikelve éri a kemény hideg, okvetlen kifagy.

Sohasem kell a biborherét egy szántásba vetni, mert ez többnyire koczka. A tarlót buktassuk le mindjárt aratás után, a földet szántás után fogasoljuk meg és hengerezzük le. Ha nincs nagy szárazság, úgy a legjobb vetési idő augusztus 12. és 20-ika között, mikor a földet középnyíven megszántva, bevehetjük, lehetőleg sorba, magyar holdanként 10—12 kg. maggal, de esakis az esetben, ha a földben van annyi nedvesség, hogy az szép porhanyóra elmun-

kálható és a mag rendesen ki tud kelni, de ha ez nem lehetséges, úgy várjunk, míg a föld megázik, az esetben azonban, ha szeptember elsejéig esőt nem kap, legjobb, ha arra az évre a biborhere termesztésével föl hagyunk, mert legtöbbnyire kárba vesz a munka és mag. Későbbi vetés csak akkor ad kielégítő eredményt, ha hosszú enyhe az ősz és nincs igen kemény tél.

A biborherét legeltetni nem szabad.

Aki az elmondottak szerint termesztí a biborherét, annak a fáradtsága és munkája rendszerint meghozza a várt eredményt. S. S.

Szeszmotorok.

A pozsonyi kiállítás alkalmával először jutott nyilvánosság elé az utolsó időben annyit hangoztatott spiritus- vagyis szeszmotor, az oberurseli motorgyárból, mint »Gnom« szeszmotor.

A szesz-erőgépek elterjedése hazánk mezőgazdaságára nézve kiszámíthatatlan előnyöket rejt magába.

Sokan tanulmányozták e kérdést, most is ugyszólván állandóan napirenden van, de sajnos, még az elvben való elfogadáson túl nem jutottunk. Pedig ha a gazda az erőtermelésre szükséges anyagot, a szeszt önmaga állíthatná elő, termelhetné s ezzel egy oly hatalmas mezőgazdasági termelési és ipari ág fejlődhetne ki, melynek nagyságáról, áldásos hasznáról ma még

csak mint jámbor kívánságról, szép álomról beszélhetünk. De el kell következni azon időnek, mikor a szesznek erőtermelési és ipari célokra való felhasználása nálunk is életbe fog lépni s a szesz fogja jórészt pótolni a mezőgazdasági üzemből a kőszent, teljesen a benzint és petroleumot.

A pozsonyi kiállításán bemutatott »Grom« szeszlokomotívot egy cséplőgép hajtására berendezve mai ábránkon mutatjuk be.

A tojásszaporításról.

A tyukok tojóbbóságát nagyon elősegíti a csont-hulladékokkal való etetés. E végből a házi csont-hulladékokat apróra kell törni és a tyukok elé dobni. Ha minden héten is csak egyszer adunk a tyukoknak csontot, akkor is észrevehető a tojás mennyiség szaporítása.

Szorgalmasan tojó tyuknak sok mészsanyagra is van szüksége és ezért egyik-másik tyuk saját tojását is fel szokta enni, hogy a mész szükségletét kielégítse. Ilyenkor aztán persze, hogy nemcsak a meszet tartalmazó tojás héjját eszi meg, hanem ki-

issza a tojás fehérlését is. Ezért szükséges, hogy bizonyos időközökben a tojó tyukoknak meszet adjunk, ezt pedig legkönnyebben tehetjük, ha a konyhán fölhasznált tojások héjját összegyűjtjük és időnként apróra törve a tyukok elé dobjuk, miáltal szintén előmozdítjuk a tojásszaporítást.

• MULATTATÓ •

FENYŐVÁRY IBOLYKA

Eredeti székelly regény. Irta: Péterfy Tamás.

(Folytatás.)

(21)

— Azt is megmondom mindjárt!
— Hordja el magát, míg jó dolga van!
— Nem félek én! előbb beszélnem kell.
— Mi ketten vagyunk és hárman lehetünk, — kidobjuk, ha elfeledkezik magáról!
— Arról már gondoskodtam, hogy hárman, csak velem lehetnek, de mással nem!
Az urfiak kérdő, de haragos tekintettel néztek végig az öregem.

— Palkó Jancsi már a tömlőczenben ül esendesen, lánczra verve, — mondogatá a góbé.

Nem minden félelem nélkül hallgatták ezt a hírt, de meg nem ijedtek.

— Ez a kis baleset az urfiakat is érheti, ha illetlenül viselkednének.

— Kicsoda kend?

— Az nem tartozik ide, bárki legyenek. Az vagyok, a ki az ilyen rakonezátlan fatytyukat meg szokta zaboláztatni!

— Ha folytatja kidobjuk! — rivalt rá Benő ur mérgesen.

— Annál hamarabb találkoznak Jancsibával a tömlőczenben! csak rajta!

— Csendesedj Benő! szolt Viktor ur barátjához.
— Te igen heves vagy.

— Mit? Még én türjem meg egy ilyen-olyan semmiházi beszédjét az én szobámban? — pattogott Benő.

— Vagy tür, vagy nem tür; az nekem mindegy! — szolt emelkedettebb hangon a ezondrás vendég.

— Az tőlem függ, hogy mint magyarnak elnézzem, vagy egy füttyentésemre bezárassam az urat! Inkább szeretném, hogy távozzanak a pokolba, mintsem német kézben kerüljenek, mint Jancsibá!

A két urfi tovább hallgatott.

— Elég gyalázatos dolog az, melybe belesodorta magát, hogy heves vére idáig ragadta! Ártatlan leányt a zárdából szöktetni meg? Alávalóság! becsstelenség! szégyeljük magokat!

— Dolgainkról nem tartozunk beszámolni! az a mi ügyünk! mindenféle beleavatkozást kikérünk! Semmi köze hozzá!

— De éppen nekem van legtöbb beleszólásom adta kölykei! fatytyai! Azért dugattam azt a vén gazembert a hüvösre és még Önök is, kérdés? ha nem fognak-e nyomban oda jutni! Vagy azt hiszik, hogy olyan könnyen megönszenvedéleinknek zárdanövendéket fölálodozni? Csalódtak!...

— Semmi önszenvedély, — szolt közbe Benő. — Oltárhoz vezetni, az a célunk. Ej, de mit tartozik az kendre? Kotródjék!

— Tudja mit uram! — válaszolt a ezondrás Benőnek, — ha Firtos Ibolykának kezét akarja elnyerni, ahoz előbb nemes küzdelemmel kell érdemeket szerezni! De nemesak érdemeket, hanem jóvá tenni eddigi hibáit, melyeket elkövetni dőreség volt Öntől!

— Nem hallgat el mindjárt?!...

— Nem uram! vagy azt hiszi, hogy az a leány egy pap szakácsné leánya?... Abban csalódik Ön! Nem polgár leány ő, kít egy szöktetéssel magunkévá tehetünk! Eddigi tettei uram, — bár tudatlanságból

„Isten önnel, kisasszony!”

— de aljasok annyira, hogy nem érdemes a leány kezére, még ha eseléd-leánya volna sem!

— Vakmerő! Kicsoda kend?

— Azt nem fogom megmondani egy semmiházinak! most érje be azzal, ha szerencsésen elviszi a szürét, mert ha jár még a szája, — becsukatom! Jegyezze meg, hogy Firtos Ibolykához e pereztől kezdve semmi köze! — Ó az én védelmem alatt áll!

— Elég volt! — kiálta Benő hevesen, s pisztolyt rántott, hogy átlője a kellemetlen vendéget, de abban a pillanatban megnyílt a szomszéd szoba ajtója s előttük állott a szép Ibolyka.

Benő térdre esett előtte.

— Ibolyka! angyalom! — szolt hevesen.

— Keljen fel! — fordult hozzá a lány szigorú, parancsoló hangon, — ennek az embernek itt igaza van! A ki így akar szerető szív birtokába jutni, az nem érdemes reá! Kicsoda ön jó ember? — kérdé a székelytől kellemes hangon.

— Nem ismeri? — csodálkozék Benő.

— Méltóságos kisasszony, azt ezen urak előtt

el nem mondhatom, hanem szépen könyörgök elhallgatásáért bocsánatot, hogy később elmondhassam! — válaszolt illedelmesen a székely.

— Uraim! — fordult az öreg az urfiakhoz, — egy ut még az Önök számára is nyitva van a méltóságos kisasszony szobája felé, ha kegyes lesz azt Önöknek megengedni, — úgy még erre menekülhetnek. Az udvar felől már a pandurok lesik.

Ibolyka kisasszony! ha szeret, kövessen engem! — Most én beszélek! — szólt kemény hangon az öreg, — itt semmiféle angyalom nincs! egy aljas emberrel szóba nem állok. A szerelemnek is meg van a határa, s azon túl csak vakon mehet, de a becsületen túl én nem engedhetem, sőt erőszak ellen is megvédem, ha szükség! A méltóságos kisasszony, kit eddig Firtos Ibolykának neveztek Erdélyország egyik legnagyobb nemesi családjának sarjadéka, kit dajkája nevelt. Egy olyan rangú nő, a kinek kezéhez nem bérenez szöktetők által, hanem igaz hazafiak, nemes küzdelemmel juthatnak.

Méltóságodnak kegyes engedelmeiből ezen urakat elutasítom.

— Fölhatalmazom! — szólt Ibolyka némi zavarral, mely elfogta a hallottak után.

— Nagyságos Váry Benő ur! ha Önnek komoly szándéka a kisasszony ő méltóságát nőül venni, akkor ne velem, hanem Székely Margit ő méltóságával tessék beszélni, mert legközelebbi rokona, nagynénje Ibolyka kisasszonynak.

Azt hiszem több magyarázatra nincsen szüksége? Váry Benő elsápadt.

— Most tudni fogja kötelességét! Az ajtók nyitva vannak számukra, távozzanak!

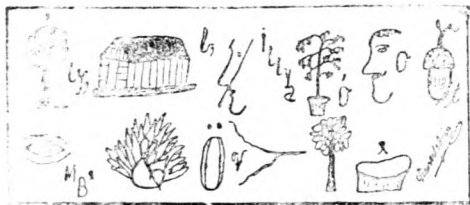
— Kicsoda az a Székely Margit? — fordult Viktor ur Benőhöz.

— Azt most el nem mondhatom. Kérlek vezess ki innen. Nagyon szédülök, Isten Onnel kisasszony! minden megváltozhatott, csak ez nem! — szólt Ibolykához és szívére tette kezét. — Isten Onnel!

Az öreg székely kikísérte mindkettőt a külső szoba ajtójáig... Ibolyka ott maradt, mint egy szobor, némán, szótlánul. Lelkében, szívében, igen nagy volt a harez, nem bírt tisztába jönni helyzetével.

(Folyt. köv.)

Képrejtvény.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.
Megfejtési határidő 1903. június hó 14.

A „Független Ujság” 19. számában közölt talány megfejtése

»Pártoljuk a szépirodalmat«

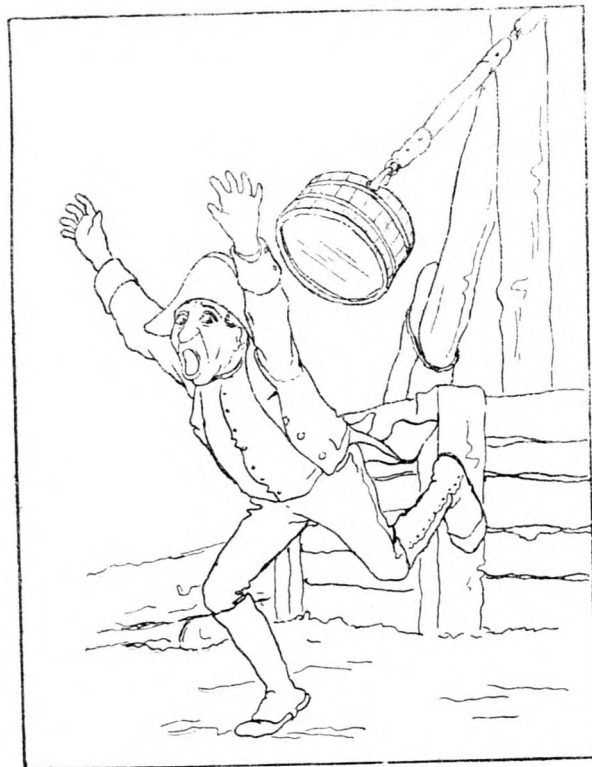
Helyesen fejtették meg: Stokker Veronika, Szabó Mariska, Beke Piroška, Joó Mariska, Pestality Teréz, Köles Jánosné, Molnár Áronné, Nagy Sándor, Gyulai Gergely, Szabó Pá, Renner István, Csekő Péter, Molnár Áron, Demeter János.

A sorshuzásnál Molnár Áronné (Kopács, Baranyam.) neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Péterfy Tamás „Kis-Székely pusztulása” című regénykötetét küldöttük meg.

Rossz akasztás jutalma.

Buta az osztrák s nagy számár,
Vizet inni a kutra jár.
Mindenben nehéz a kezdet,
Rosszul akasztja a vedret...

A veder meg is bünteti,
Hatalmasan hátba üti.
Csacsiságért ilyen díj jár,
S úgy bög tőle mint a számár!...

LEVELES-SZEKRÉNY.

Eisler Lajos urnak. A nagyszámban fellépett hernyók pusztítása ellen védekezni alig lehet. Az lett volna a védelem, ha a *hernyó-fészkeket* annak idején leszedi. Csalás és hűhó, de nem valóság az, hogy a hernyók ellen ez, vagy az a permetezés használ. Használ, mint a döglött lovón a patkó. Mégis, hogy teljesen tanács nélkül ne hagyjuk, ajánljuk gyógyszerházból zöld szappant szerezni és annak oldatával permetezni. Jövőre pedig nem csak az ön kertjében, hanem a falu minden fájáról közös akarattal pusztítsák el a *hernyó-fészkeket*. Ez az egyetlen biztos védelem. A Csanádi dr. féle utmutatót megrendelheti az alábbi czímen. *A m. kir. föld. miniszterium VIII. ügyosztályának. Budapest.* Egy utalványon 50 fillért küldjön be. Az utalvány szelvényen kérje a 40 filléres Csanádi-féle bor- és mustkezelési utmutatót, ára 40 fillér, posta költségre 10 fillér. — **N. B.** urnak. Talányokat szívesen fogadunk. — **Gy. F.** urnak. Családi ügyekbe nem szólhatunk bele. — **T. János** urnak. Forduljon a „Magyar Országos Méhészeti Egyesület”-hez. Budapest, VII. Damjanics-utca 34. — **Veres Márton** urnak. A küldött czimeket köszönjük. A mutatványszámokat elküldöttük és legjobb sikert remélünk. Üdvözlöt.

A „*Független Ujság*” szerkesztésére felügyel:
RUBINEK GYULA, országgyűlési képviselő,
a Gazdasági Egyesültek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti piaczi árak.

Budapest, 1903 május 23-án.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 08 20—08 80 K. *Ross* 6 20 K-tól 6 25 K-ig. *Árpa* 12 20 K-tól 12 30 K-ig, jobb minőségű 12 40 K-tól 12 60 K-ig. *Zab* 12 40 K. *Tengeri* 7 80 K.

Liszt ára 100 kg.-ként.
Sz. 0 1 2 3 4 5 6 7 8
K26 80 26 20 25 30 24 60 24 00 23 50 22 40 20 80 13 00
Takarmányvásár. Réti széna 540—640 fillér, muhar 580—620 fillér, zsupszalma 210—230 fillér, alomszalma 260—290 fillér.
Juhvásár. Belföldi hizalt ürű 38—48 K.
Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 128—140 fillér, 260—280 kg.-mos 124—128 fillér, öreg 300 kg.-on túli 122—124 fillér, szerb 118—120 fillér.
Marhavásár. Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 70—74—, középminőségű 62—69—, alárendelt minőségű magyar ökör 52—60—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 50—66 00, magyar tehén középminőségű 48—52 00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 44—, 50 00, szerbiai ökör jobb minőségű 50—68—, kivitel —, középminőségű 34—40—, szerbiai bika 46—68—, szerbia bivaly 30—52—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élő súlyban 116 borju 80—108 K.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 2 40—3 80 K, csirke 1 60—1 80 K, káppan hizott 3 50 K—8 10 K. Rucza 2 80—4 80 K. Lud sovány 4—8 K. Pulyka sovány 5 40—6 00 K.

Tojás alföldi 68—70 K, erdélyi 66—68 K, ládánként. Tea tojás 100 drb 8 40—9 80 K.

Tejtermékek. Teavaj 2 00—2 20, tejföl 64—76 fillér literenként, főzővaj 1 60—1 80 K, tehénturó 20—32 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 0 00—0 00 1 q 16 00—18 00 Petrezselyem 100 kötés 00—0 00, 1 q 14—18—, zeller 100 drb 1 00—1 60, karalábé 1 40—2 00, vöröshagyma 100 kötés 00—40 drb 6 00 q 6 00—20 60, foghagyma 30—32—, vörösrépa 100 drb. 1 60—2 00, fehérrépa, fejeskáposzta 30 00—32 00—, kelkáposzta 100 drb 4 00—8 00, vöröskáposzta 00—00—, fejessaláta 5 00—1 60, kötött saláta 0 00—0 00, burgonya rózsa 1 q 50 00—1 80, sárga 5 80—5 60.

Buzakorpa finom 9 00 K, durva 9 40 K.

Egyéb magvak: mák 25—31 K 1 q., bab fehér nagyszemű 18—42 K, aprószemű 24—36 K, tarka 20—22 00 K, lenese 28—48 jorsó héjas 28—38 K, lóhere 46—58 K, luczerna 64—76 K, baltacim 26 00—28 50 K.

Sürgőnyozim: Consum, Budapest. Telefon: 25—02.

Magyar Élelmiszer-Szállító Részvény-Társaság

Budapest, VII. ker., Kerepesi-út 20. szám.

ÜZLETÁGAK: =====

Szállítási osztály: baromfi-, tojás-, vad-, vaj-, gyümölcs- és főzélküldemények után, ha a társaság neve alatt kerülnek feladásra jelentékeny szállítási kedvezményeket folyósít. A szállítmányozásra vonatkozó mindennemű kérdésekben (fuvardíjak, utirányok stb.) készséggel nyújt felvilágosítást.
Kiviteli osztály: A társaság berlini fiókja mindenféle élelmi cikkek bizományi értékesítését elvállalja. Az árakra előlegeket is folyósít.
Sertésbizományi osztály: A ferencvárosi sertésvásáron elvállalja hizott sertések bizományi értékesítését.

— Közlebbi értesítéseket a társaság igazgatósága ad. —

THOMAS-SALAK

a legjobb és legolcsóbb foszfor-savas műtrágya az összes kalászosok és kapások alá, valamint a rétekre. Hatása éppen oly gyors, de tartósabb, mint a szuperfoszfáté. Ezen kitűnő műtrágyát úgy összefoszforsav, mint citromsavban oldhatóság és porfinomság szavatolása mellett pontosan és telki ismeretesen szállítja.

Kalmár Vilmos, Budapest, VI., Teréz-körút 3.

a Thomas-salakgyára, Berlin W. vezérképviselője a magyar korona országainak területén.

Óvakodjunk a ham sítá-
soktól és csakis csillag
védjeggyel ellátott
zsákokat vegyünk át.

Minden zsák ólom-
zárral és tartalom-
jelzéssel van ellátva.

Kühne E. — hazánk legrégebbi — Mosonban

gazdasági gépgyárában

elismert gondos kivitelben kaphatók: **czukorrépa-, kukoricza- és burgonya-miveléshez legalkalmasabb és legújabb szerkezetű kézi, egy- és többsoros fogatos kapálóeszközök és töltőgépek.**

Alapítva 1858-ban.

Lógereblyék különféle szerkezetben. **Fűkaszaló- és aratógépek** lényegesen leszállított árban. Bevált hirtve „**Mosoni Drill**” tolokerekes sorvetőgépek.

Kézi- és járgányos cséplőgépek, különféle szerkezetű **egy- és többvasu ekék, szántóföld- és rétboronák**, mindennemű talajmivelő eszközök **dus választékban.**

FŐRAKTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 75a.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
BUDAPEST, Váci-körút 63. szám

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóheró-cséplők, tisztító-rosták,
konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák,
„COLUMBIA-DRILL” legjobb sorvetőgépek, Planet jr. kapálók,
szecskavágók, répavágók, kukorica-morzsológék, darálók,
őrítő-malmok, egytetemes aczél-ekék, 2- és 3-vasu
ekék és minden egyéb gazdasági gépek.
Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Gőzcséplőkészletek 2 1/2, 3, 4, 6, 7 és 8 lóerejűek,
gőzmorzsológék, szalmakazalozók
gyárilag a legkifogástalanabbul
kijavítva, a legmesszebbmenő szavatossággal, előnyös ár és
kedvező fizetési feltételek mellett, esetleg csere útján is
eladásra ajánlatnak:

SZÜCS ÖDÖN czég által **BAJÁN.**

— 1902. évi forgalom 28,000 bál. —
Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét
a budapesti
gyapju-aukcziókra

melyek idei első sorozata f. é. július hó 8, 9 és
10-én tartatatik meg.

Az aukciókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Buda-
pest, Dunaparti teherpályaudvar” czimzett gyapjuküldemények
a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkezdményben,
valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket
elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál!

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S Társa
Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban

Budapest, Üllői-ut 25. szám.

A Sohr „Szent-Antal” kaszagyár 100 koronát fizet annak, a ki-egy más gyárból egy „Sohr Szent-Antal” kaszát tud előmutatni.
Megrendelési cím: **SOHR JÓZSEF, Somogy-Szill.** 200 koronát fizet annak, a ki ezen kaszákból 100 közül 5 rosszat tud előmutatni.

Az egyedüli kasza, mely minden tulaj-
donosát várakozáson felül kielégíti, a
„Szent-Antal” kasza. Ezen kasza köz-
kedveltségnek egy nagyobb részét zivós,
sem nagyon kemény, sem lágy és csoda-
latra méltó könnyűségének köszönheti.
Különösen azért felel meg a közönség-
nek, mert a „Szent-Antal” jegyű kaszá-
nak erős orma és nyaka és igen vékony pengéje van, nem kell kovácskézre adni a nyakat hajlítani, mert ez egy rendes
kaszás ember kezéhez van igazítva. Sok gazda a hibás kalapálás által a legjobb kaszát is elrontja, ez a „Szent-Antal”
kaszánál nem eshetik meg, mert az kikalapálva és kipróbálva adatik el a gazdaközönségnek. A „Szent-Antal” kaszával
csupán egyszeri kalapálással több napon át és egyszeri köszörüléssel 150—180 lépésig is el lehet könnyen a legkeményebb
hegyi fűben is kaszálni. Minden darabért jótállást vállalok és a meg nem felelőt e y új kaszára kicserélem. (De tapasztalat-
ból tudjuk, hogy ezek közt nincs egy rossz sem.)

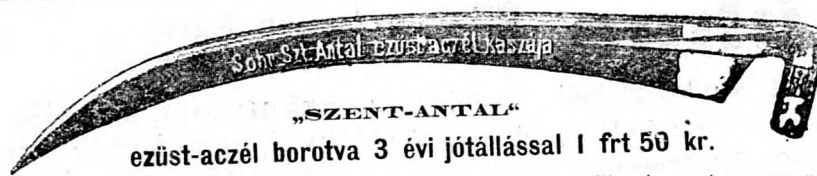
A „Szent-Antal” kasza árai:

65	70	75	80	85	90	95	100 cm. hosszu
90 kr.	95 kr.	1-05 frt.	1-10 frt.	1-15 frt.	1-20 frt.	1-25 frt.	1-30 frt.

5 darab megrendelésénél a postaköltséget a kaszagyár fizeti, 10 darab rendelésénél a postaköltséget is megfizeti és egy kaszát
ingyen küld. Amergaui kaszák a legmegfelelőbb a „Szent-Antal” kaszához, darabonként 20 kr. „Diadal” ezüst-aczél kapáló-
készülék: álló és kalapács párban 85 kr. Képes főárjegyzéket ingyen és bérmentve küldök. Gyűjtőknek kedvezmény.

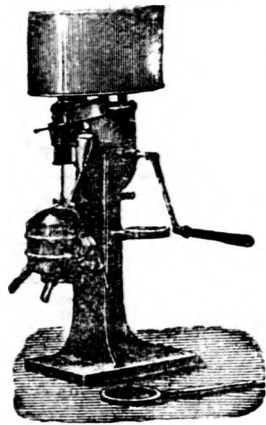
Fontos ujdonőség! Szabadalmazott **kaszaborító karika** kulcsal együtt 20 kr.

„Szent Antal” gyémánt aczél borotva 5 évi jótállással 1 forint 50 krajczár.

ezüst-aczél borotva 3 évi jótállással 1 frt 50 kr.

▼ ▼ A POZSONYI II. MEZOGAZDASÁGI ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁSON ▼ ▼
DISZOKLEVELE legnagyobb kitüntetés.

„SIEGENA“
 név alatt kerül ezentúl for-
 galomba a **„MÉLOTTE“**
 rendszerű jelenleg legjobb és
 legolcsóbb

**tej-
főlözőgép**

(Magy. szabad. 20232. sz.)

mely

a következő előnyökkel bír:
 Legtartósabb szerkezet!
 Legnagyobb munkabírás!
 Legkönnyebb hajtás!
 Legtökéletesebb főlőzés!

FEHÉR MIKLÓS

gépgyár részvénytársaság

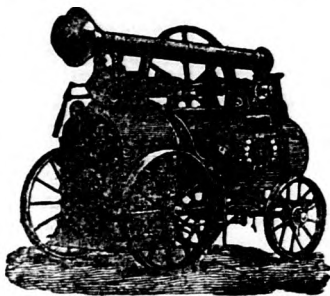
Budapest, V., Külső Váci-ut 80.

Mindenemü tejjgazdasági
 gépek.

A magyar kir. állam-
 vasutak gépgyára gazd.
 gépeinek eladása.

Használt és jól javított
 gőzcseplőkészletek.
 Csereüzletek.

Árjegyzék ingyen és bér-
 mentve.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. sz., II. em.

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugy is mint a

Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetsége

Alakult 1900. erkölcsi támogatásával Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400.000.— kor.
Alapítványok	1.268.120.— kor.
Tartalékok	190.400.30 kor.
Összesen	1.858.520.30 kor.
Első évi fölösleg	90.349.— kor.

**Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az
 ember életére különféle módokat szerint.**

Az fizleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek
 és az 1901. évi fizletfeleslegből ugy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva
 volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők köz-
 vetítésével. Nyomatványnyal és felvilágosítással minden irányban kész-
 séggel szolgál az igazgatóság.

**Alfa-Separator
Részv.-Társaság**

BUDAPESTEN

Iroda: V., BATHORY-UTCZA 4.

Gyártelep: VI., PETNEHÁZY-UTCZA 8—10.

Tejjgazdasági gépgyár

Tejjgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és tejelek berendezése.

Árjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Separatoraival
 eddig több mint 500 első
 díjat nyertek. — Évi gyártás
 körülbelül 45000 darab.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photozinkografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT:

mindennemü nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo- (auto)-
 typia, fametszet stb. útján. Térképek, terve-
 zetek, alaprajzok photolithografialag leg-
 szebben, legolcsóbban sokszorosítottak

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltenek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot szavatolt 12,40% tiszta

káli = 23—24% kénsavas káli tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasót szavatolt 40% tiszta káli = 74—76% kénsavas káli

tartalommal.

Kovasavas-kálit (dohánytrágyázásra)

továbbá mindennemü egyéb

Műtrágyaféléket, azonkívül

Rézgáliczot (98—99%) elismert kiténő minő-
 ségben szállít a

„Hungária“ műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar
 részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.